

Nro. 33.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 22-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

B é t s.

Minapában azt íránk a' Hollandiai helytartó fejedelem második szülött fiáról, *Wilhelm György Fridrik Orániai és Nassau-Dietzi* hertzegről, hogy General Majór rangal szolgálatot fog venni a' Cs. Kir. armadiánál. Ezt a' még akkor tsak a' lehetőségnek rakott tárában volt dolgot már most a' közelébb múlt szerdán költ *Bétsi Diarium* is mint valóságot úgy adja elő. — Ez az officiális újság levél azt is jelenti, hogy *Károly* fő hertzeg és Német Birodalombéli Feldmarsal Apr. 10-diken *Mergentheimból Assaffenburgba* (deákül *Safnahurgumba*) a' *Moguntziai* Ersekseghhez tartozó *Frankóniai* Izép városkába utazott, és a' V.

K k

Fejedelemmel együtt ebédelvén estére *Frankfurtba* ment, holott a' következett napnak reggelén mind az ott vólt Cs. K. tisztek, mind a' városbéli Tanátsnak deputatusai tiszteletére mentenek, maga pedig ö nagy hertzege dél tájban a' vacht paradén meg jelenvén, ebéd után *Moguntzia* felé vette az útját. — A' Fels. Lengyel Ország Király *Stanislaus Augustus* ide váratik, a' ki az *Alster* nevű úttzában lévő *Ponyatovszky* házban fog lakni, 's itten való rövid mulatása után *Carlsbadba*, 's onnan *Rómába* fog utazni, holott életének hátra lévő éztendeit nyugodalomban akarja el tölteni.

A' Rénus Környékéről.

Valamint eddig mindenkor a' békességnek kellemetes hangja: úgy már most is szüntelen a' háborúnak rettentő neve peng az embereknek nyelveiken. Egy külföldi hitelt érdemlő közönséges levél azt beszéli vala nem régiben, hogy a' múlt Márt. utolsó napján valamelyik hadakozó fél fel mondja a' fegyverfűzésnek napját 's 10 nappal annakutánna hozzá is kezd az ellenségeskedéshez. — Ez a' hir repdesett *Bétsben*, *Párisban*, *Strafszburgumban*, *Frankfurtumban* és másutt, sőt még a' *Rénus* környékén cantonirozott Cs. Kir. és Fr. seregeknél is.

Az 500 tagokból álló Tanátsnak egyik tagja *Serez* azt javasolta Márt. 28-dikán tartott gyűlésében, hogy az idei táborozásnak ki nyitítása előtt szükség vólna serkentő hirdetményeket a' *Frantzia* katonasághoz küldeni. — „Szen közbe állanak úgymond a' két ármadiák egymással, majdan ki nyitatik a' táborozás, a' *Frantzia* republika szabadtsságának dolga a' *Rénus* mellett esendő egyetlen egy viadaltól függ. — Jelen tsétek ki egy hirdetmény általa' nemzet kívánságát, és a' ti akaratotokat, ösztön gyanánt fog nékiek lenni, és bizonyosan meg rövidíti a' győzedelemnek útját. Gondot viseltetek a' finántziáról a' mandá-

táknak fel állítása által, a' mellyek által a' nemzet territoriális uradalmi ügy szolván folyamatba fognak hozatni; közönséges hirdetményt is küldöttetek e' végre a' néphez; ellenben a' katonasághoz küldendő hirdetményről a' jelenvaló táborozásnak el kezdése előtt még csak nem is gondolkoztatok 's a' t.

Azon Tanátsnak másik tagja *Gossuin* helybe nem hagyván amannak feltételét így szólott: „Elegendő próbáink vagynak, *ügymond*, minékünk, hogy a' mi armadiáink nem szükölködnek az ellenség meg verésére ösztön nélkül; a' kiben jó hazafiúi szív, és a' szabadsághoz való buzgóság vagyon, nem kell ötet az ellenségre uszítani, önként és vig kedvel megy a' viadal helyére 's a' t.

A' fent nevezett külföldi újság beszéli azt is, hogy a' *Rénus* alsó környékén mind több több előjáró postái jelengetik magokat a' majdan el kezdődő ellenségeskedésnek, és a' ki új híreket kíván a' háború folyamatyárúl hallani, majd eleget halhat. *Kolónia*, *Deuz*, *Düsseldorf* és *Urdingen* környékén hajó hidak vettettek a' *Rénus* folyó vizére, 's hihetőképén a' *Sieg* folyó vize mellett akarták a' Frantziák az Austriakusokat meg támadni: hanem ezek is jó eleve észre vévén amazoknak feltételeket, egynéhány ezer gyalog és lovas emberrel szaporították ottan tanyázó seregeiket.

Néhány *Párisi* mértékletes újság levelek a' Frantziáknak minden hadi készületjeiket tsupa vakításnak tartják, a' melly által egyik rész hajlandóbbá akarja a' másikat tenni a' békességre, 's olly formán gondolkoznak, hogy néhány keresményeiknek fel áldozásával óltson vásárolnák meg azt a' tsendességet, mellyre sokkal nagyobb szüksége vagyon a' Fr. republikának mint a' szövetséges fejedelmek birodalmainak.

Bonnból a' Kolóniai Ersek rezidentzidjából April. 6-dik napján. Jollehet, *ügymond*, még most is sok szó beszéd vagyon a' békességről: mindaz-

által semmi szünete nints a' hadi kézüzleteknek. A' requisitio alá vettetett ifjúsággal, és a' hadi fogságból ki váltatott seregekkel nagyon szaporitatnak a' corpusok; a' *Koblentz* környékén munkába vétetett földi erősségek még most is folytatnak; sok ártillériák vitetnek imide amoda, néhány napoktól fogva sok kurirok jöttek a' *Kolóniai* fő kvártélyba, 's azt beszélik önnön magok a' *Frantziák*, hogy 25000 ember fog a' *Rénus* jobb partján táborba szállani.

Ha az ellenség szüntelen készül, bizony a' szövetséges fejedelmek hadi seregei sem vesztelenek, ök is majdan ki állanak a' *Márs* istennek halállal fenyegető mezejére. *Moguntziából* írják April. 7-dikén, hogy a' *Moguntziái* katonaságközül 2400 ember ki választatván a' Cs. K. forporstokkal együtt fognak szolgálatot tenni, melly által 600000 forint költség okoztatott azon V. Fejedelemségbeli kasszának. — April. első napján egy Cs. K. hadi tífzt, és egy trombitás küldettek *Lautereckenből Birkenfeldbe*, más nap General *Krey* maga is oda ment, és különös emberséggel fogadtatott a' *Frantziáktól*; e' nap indult egy Cs. kolonné a' *Hundsrucken* felé 's a' t.

Munheimból April. 11-ikén. A' mi vidékünkön kereltül még most is sok fegyveres nép takarodik a' felső *Rénusi* ármadiától a' *Sieg* folyó viz környékére, holott 30000 főből álló ármadia fog öszve gyűlleni. A' *Fr.* seregek még most is szüntelen *Alsátziába* és *Lotharingiába* takarodnak, de miért miértnem, nem tudatik.

Olasz Ország.

Talán soha sem vóltak a' *Génuaiak* olly nagy szorongatások közt mint most, egy felől a' *Frantziák* akarják a' bőröket le nyúzni, ha pénzél nem segítik őket, más felől a' szövetséges fejedelmektől reszketnek, a' kik hogyha leg kissebbel is segítségekre lesznek a' *Frantziáknak*, ollybá fogják

tartani, mintha világosan hadat indítának ellenük. — A' Fr. seregeknek sem zsoldjuk, sem kenyerek, sem munitziójuk nem lévén elegendő, mint a' vért szopó nádályok szüntelen pénzt kívánnak tőlök: a' *Génuaiak* ellenben méltán félvén attól, hogy az ennekelőtte nekik adott pénzeket is soha látni nem fogják, hol egy hol másféle mentséget keresnek a' nem adásra. Ezen amazok meg bolzsonkodván egynéhány batallionból álló katonaságot küldötek *Génuá* alá, 's félo hogy rajtuk erőszakot tévén mind pénzeket, mind magazinumaikat el ne foglalják. — A' Tanátsnak tekintetesebb és tehetősebb tagjai minden Frantziáknak adandó költsön pénz ellen írott protestatiót adván bé, pénzekkel 's betses józágaikkal együtt elsőben *Turinba*, de ott sem állapodván meg, onnan *Majlandba* mentek, holott *Ferdinánd* fő hertzeg, és *Lombardiái* kapitány engedelmével, addig míg hazájoknak dolgai jobbra változnának, le is telepedtek. — Jegyezzük meg, hogy a' *Génuai* kormányszék két Tanátsból áll, u. m. a' nagy és kis Tanátsból; az elsőbnek 400 tagjai vagynak, kiknek fele nemés, fele pedig nemtelen; a' kis Tanáts 60 nemes személyből áll, 's hivataljuk állandó. E' két Tanátsnak a' feje, a' *Dóge* avagy hertzeg, kinek hivatalja két esztendőnél tovább nem tart, 's akkor más választatik helyette a' nagy Tanáts tagjai közzül. Igazgatásának formája *aristocratica*, az az, a' leg régibb *Génuai* nemesek, 's velek együtt a' *Dóge* kormányozzák ennek a' kis respublikának belső és külső dolgait. — Valamiképen a' Tanáts, úgy a' lakosok is különböző hajlandósággal viselkednek a' Frantziákhoz. A' kik hazájoknak régi alkotmányát tovább is fenntartani, 's tulajdon haznokata a' közjónak mindenkor fel áldozni kívánják, nyomraikból utálják az *anarchiát*, jól tudván, hogy illyenkor kéntelenek a' gyengébbek de értelmesebbek az erősebbeknek de egyszersmind értetlenebbeknek engedni, és számtalan bosszúságot szenvedni. Ellenben a' kik az egésznek boldogságát le nyomni, és tulajdon szerentséjeket akár

törvényes, akár törvénytelen eszközök által öregbiteni akarják, a' Fr. revolutióhoz hasonló változásoknak zavaros vizében kívánnak butykázni. Illyenek a' fősvény kereskedők, a' zabla nélkül élni akaró parasztok, 's kiváltképen azok, a' kik akár hatra, akár vakra forduljon hazájoknak kotz-kája, semmit el nem vesztenek.

A' leg újabb *Génuai* levelekből olvassuk, hogy a' körül belől lévő két ármadiák szüntelen való mozgásban légyenek, a' *Bochettai* szoros útát és tetőket már April. első napján a' Cs. K. seregek el foglalták, a' *Bolzanettói* kastély körül, a' honnan t. i. a' *Bochettai* utakat könnyen el lehet az ágyúkkal érni, sántzokat hánytak, 's mindjárt más nap kémlélő katonákat küldöttek ki *Pier d' Arenáig*. Ezen előjáró seregek vezérje *Pittoni* Generális egy barátságos ki fejezésekkel írt hirdetményt tétetett közönségessé a' föld népe közt, mellyben a' többi közt arra kötelezi magát, hogy a' leg szorosabb hadi fenytékben fogja az alatta való katonaságot tartani.

A' *Szavóna* és *Voltri* körül tanyázó Frantziáság naponként mind jobban jobban szaporodik, és számos nagy ágyúkat küld a' hegyes völgyes környékekbe. A' *Voltri* mellett le telepedett Fr. corpus a' *Pion* brigadiros Generális vezérlésére bízott. — April. első napján *Salicetti* nemzeti biztos és *Laharpe's Massena* Generálisok is oda érkezvén mindjárt vizsgáló seregeket küldöttek ki, és egy colonnét *Pier d' Arena*, másikat *Carcare* alá masiroztattak, a' melly rendelésekből azt lehetett ki húzni, hogy nem sokára üstökbe fognak a' miéinkel kapni.

A' *Génuai* kormányszék tartván a' Frantziának reájok való erőszakos rohanásától, oly állapotba akarják magokat helyheztenni, a' mellyben bátorságosak lehessenek a' hadi szerentsének üldözésétől; a' szokott katona őrizeten kívül, a' lakosokat is fegyverbe öltöztették, a' fegyveres pa-

rafztokat oda bé húzták, és mind a' vár bástyáira, mind a' váras kö falaira számos ágyúkat vonattak. — Ezen régi és népes városnak neminémüképen való esméretére, szükségesnek itiljük annak fekvését és erősségeit az Olvasó Publicum szemei eleibe terjeszteni. — Szép amphitheatrum módjára vagyon építve, egyik oldalát a' *Genuai* tenger öble, a' másikat egy nagy hegy védelmezik, a' több része kettős erős kö falakkal vagyon körül vétetve. Kikötő helyénél két tornyok vagynak építve, mellynek egyike annak védelmezésére szolgál, a' másikában minden éjjel 35 nagy olaj lámpások égnek, ne hogy a' kikötő helybe bé menni Izándékozó hajók az utat el téve szék. A' mint ezen homályos le rajzolásból is láthatni, akármelly erős ellenségnek is nehéz volna Genuához közel jutni; még is mindazáltal kemény ostromlás alá vettetett 1747 esztendőben, a' midőn magát a' Felsőleges Austriai Ház elenségeihez kaptsolta.

Mantuból a' Lombardiában fekvő Mantuai hertzezségnek fő és anya városából következő tudósítás jutott kezünkbe: „Itten lévő ármadiánk szüntelen mozgásban vagyon. *Bolitó* (Beaulieu) vitéz vezérünknek fő kvártélyá *Pávidból Alessandriába* tétetett által — örökös tartományainkból ide küldetett fegyveres nép által minden batallionjaink szám felett valók, és 50486 vitéz emberből áll ármadiánk.

Ez az egész tartomány, a' *Pó* vize körül fekvő néhány apróbb környékeken kívül, igen hegyes és szegény tartomány, mellynek nyomorúlt lakosi sült és főtt gelztenyével táplállyák magokat, 's e' miatt halálos büntetéssel vagyon öszve köttetve a' gelztenye fáknak ki vágattatása. — A' helységek is olly nyomorúltak, hogy lehetetlen ármadiánknek nagy tsuportokban azokon keresztül masirozni, a' faluknak kitsinységek és szegénységek miatt. Ezen itten előszámlált, 's több ezekhez hasonló alkalmatlanságokra sem-

mit nem ügyelvén Német's Magyar vitéz seregeink, nemtsak semmit nem zúgolódnak, sőt példa nélkül való békességes tőrészel szenvedika' hadi nyomorúságokat.

„*Alessandria*, másként *Alexandria della Puglia*, a' hol t. i. mostani fő kvártélyunk vagyon, meg lehető erösség a' *Pedemonti Lombardiának* hatarán a' *Majlandi* hertzezség felé. *Della Puglia*ának, az az, *Szalmásnak* neveztetik rész szerént más hasonló nevü várastól való meg különböztetésére nézve, rész szerént azért, mivel szük lévén a' fa, az egész környék nád szalmával tüzel, 's azal vagynak a' házak is bé fedelezve. — Fő vezérünk B. *Bolió* az egész ármadiánál nagy kedvességben vagyon, érdemes is arra, jó hazafiúságára, alázatos maga viseletére, és vitézi bátorságára nézve.“

Méltó léfzen ezt az érdemes hadi vezért közelebről esmérniünk. Ő a' *Brabantziai* hertzezségben, nevezetesen *Jodoigne* váraskában a' *Beaulieu* régi kastélyban született ennekelőtte 70 elztendőkkel e' világra. Első ifjuságában az akkor *Luxenburghban* feküdt *Bayreuth* nevü gyalog regementnél kezdett szolgálni, a' 7 elztendei háborúnak kezdetében a' Gr. *Daun Leopold* Feldmarsal által fel állitatott Generál Stábhoz tétetett által, mint már annakelőtte esmértelessé lett derék ingenieur, 's tsak hamar Stabális tiztségre lépven halznos szolgálatokat tett, és még akkor el nyerte a' *Trésia* vitézi Rendnek kis keresztyét. — Az 1763-dik elztendőben szerzett *Hubertsburgi* békeség után *Daun* Feldmarsallal *Bétsbe* jöven, mint adjutánsa mellette szolgált, 's ő építette a' *Laxenburghi* Császári szép kertet és vizi tsatornát. — Néhány elztendőkkel annakelőtte gyakorta való betegeskedése miatt nyugalomra kéredzkevény, Oberster rangal *Mechliniának*, *Brabantzia* nevezetes várasának kórmányozójává tétetett. Az 1785-dik elztendőben hamvából ki ütött A. *Belgiumi* zenebonának kezdetében ismét önként hadi szolgá-

latba állott, és az ott volt Cs. K. kis ármadiának Generál kvártély mesterévé tétetvén, mind akkor, mind annakutánna a' mostani Fr. háborúban, a' mint jól emlékezhetünk, sok hasznos szolgálót tett. — Testének alkotmánya jól épült, magas és száraz, ábrázatját a' nap nagyon el sütötte, tekintete vitéz és messzeható. Meg holt feleségével két magzatot nemzett, egyetlen egy nagy reménységű fia, a' ki egy vadász seregnél már kapitány volt, az utolsó *A. Belgiumi* zenebona alkalmatosságával *Marche* nevű város alatt a' pártosok által agyon lövetett, mellyen való bínatjában igen nagyon emésztődött a' szegény *Bolió*. Eggyetlen egy leányát B. *Maelcamp* pensionatus Cs. K. Generál Majór érdemes fiának adta feleségül, olly fel tétellel, hogy a' *Bolió* nevet vegye magára, a' ki már most az ipja regementjénél kapitány, és egyfzersmind második adjutánsa, 's a' t.

Maylandból April. 6 dikán. Épen most érkezett hozzánk az a' kellemetes hír, hogy B. *Bolió* vitéz hadi tárnok mester a' *Bochetti* szoros passust, az az, hegy közt való útat, melly *Génua*-ból *Maylandba*, 's innen oda viszen, 's mind a' kettőnek egymáshoz való kúltsa, nemtsak szerentsésen el foglaltatta, hanem ennekfelette a' kórmanya alatt lévő Cs. K. ármadiának nagyobb részét azon által is vitte, és a' nevezett hegy és *Génua* várasa közt, mellyek tsak két óráni járó földre vagynak egymástól le is telepítette, úgy-hogy már most a' *Génuai* kö falak alá ki járnak patrollirozó katonái. Illyenképen nem sokára üstökbe fog kapni a' Fr. ármadiával, mellynek avantgárdéja, az az, előjáró serege 3 óránira a' Cs. Kir. tábortól.

Frantzia Ország.

A' tudományokra ügyelő K. akadémia helyett fel állitatott tudományra ügyelő nemzeti institutum, mellynek tagjait a' múlt ezteendőnek vé-

ge felé elő számláltuk, Apr. 2-dik napján tartotta a' Directorium jelenlétében első ülését, melly dél után 4 órakor kezdődvén két egész óráig tartott, és különkülönbféle szabados, és kötött darabotskák olvastattak abban el.

A' *Párisi* közönséges levelek meg tzáfollják azon Olasz Országi tudositásokat, a' mellyek által *Schérer* Generálisnak meg fogattatása, 's *Párisba* vason lett küldetése hirdettetett vala. A' Directoriumnak Márt. 2-dik napján költ, és a' nevezett vezérhez küldött irásából ki tettik, hogy ő maga önként tette le az Olasz Országban lévő Fr. ármadiának kórmányát, és a' Directorium kérését bé tellyesítvén, tökéletes meg elégedését mutatatta tett érdemei eránt.

April. első napjáig semmi hivatalbéli jelentés nem tétetett *Charette* Generális fogságba lett eséséről és meg ölettetéséről, azt mindazáltal közönségesen belzérték, hogy Márt. 24-dikén fogva vitetett *Angersbe*, 's onnan harmad nap múlván *Nantesbe*, holott végbe is vitetett a' reája mondott halálos sententzia. Mind fején, mind karjain nagy sebek ejtettek. Az *Angersi* lakosok rendkívül való örömet mutattak fogságba lett eséséről. Oda lett bé vitetése után leg elsőben is *Hedouville* Generálissal kívánt beszélleni, 's eleibe botsátatván, *Travót* Generális jelenlétében azt állította, hogy néhány nappal annakelőtte néki egygyező projectum küldetett volna; de semmit nem tudván erről *Hedouville* Generális azt felelte nékie: fegyveres kézzel fogattattál el, a' néked hivatal szerént adatandó védelmező prókátorodon fog állani, az általad adatandó okok mellett tégedet a' hadi ítélet szék előtt illendőképen védelmezni, valamint más hasonlókat, úgy tégedet is e' fog meg itélni. Harmad nappal azután azon tartománynak fő városába *Nantesbe* küldötte, holott annakelőtte számos patriótákat fel áldozott, és esküvéssel kötelezte magát *Charette* a' republikával kötött békességnek szoros meg tartására.

Továbbá következő környülállásokat olvasunk *Charette* el fogatásáról. Tsendesen 's minden félelem nélkül ment bé *Angersbe*, öltözete liljomokkal himzett rövid hufzár kaputból, hofszú arannyal himzett pantalon nadrágból, és füzött saruból allott, dereka egy övel vólt körül szoritva, melly tele lévén Lajos aranyaival, az ötet el fogó *Travot* Generálisnak akarta adni, tsak hogy ötet botsássa el, e' pedig el nem fogadván az ajándékot, így szóllott nékie *Charette*: „Az úr derék ember, ennél egyebem nints a' mit kegyelmednek adhatnék, sajnálom, hogy az Angliából nékem küldetett betses kard nálam nintsen, másként ezzel kedveskednék az úrnak; *Párisba* küldöttem egy jó barátomhoz, hogy ezüst hüvelyt tsináltasson annak, ettől pedig vissza nem kérhetem, mert így ötet is veszedelembe ejteném. — Szemére lobbantván *Hédouville* Generális, hogy az ennekelötte elztendővel kötött békességet meg szegte, azzal mentette magát, hogy a' respublika is bé nem tellyesítette ígérétét, melly abból állott, hogy királyt fog magának választani. — Igen hízkelkedő ki fejezésekkel közönte meg a' Directorium a' nemzet képében *Hoche* és *Travot* Generálisoknak a' *Charette* el fogatásában mutatott szorgalmatosságokat és hivségeket.

Tót Ország.

Péterváradról Márt. 26-dikán. Itten egy kapitány igazgatása alat verbunkot állítottak fel a' Csajkista vagy hajós katonák, és 300 embert akarnak verbuálni, ollyakat, a' kik a' vizen való evezésben magokat tökéletesen gyakorlottak. Mig szolgálatban lésznek hólnaponként 16 forint zsóldjok fogjádni, és ha a' háborúnak végződése után a' Csajkások kerületében le fognak telepedni, mindenkör fél hólnapi zsóldjok, az az, 8 forintjok lészzen egy hólnapban, e' mellett egy paraszt ülés föld fog nékiek adatni. Ennek a' fényes ígéretnek az a'

haszna volt, hogy kevés napok alatt nem 300, hanem 6000 embert is ki lehetett volna állítani.

Török Birodalom.

Konstántzinpolyból iratik, hogy a' *Bulgáriai* és *Szerviai* pártosok vezérjekkel együtt meg békéltek a' fényes Portával, és hogy a' nagy vezérnek 's *Rois-Effendinek* közbenjárások által egynéhány ezer gyűszű birság fizetés mellett kegyelmet nyertek a' Császártól.

A' fegyvert és hajókat készítő műhelyekben szüntelen való foglalatosságban vagynak a' kézi mester emberek; a' jöyő hólnapban 20 hadakozó hajókkal szándékozik a' *Kapután Basa* az *Archipe-agusba* és a' *Siriai* tenger partokhoz ki evezni. Minden tartománybéli Basák parantsolatot vettek az eránt, hogy annyi fegyveres embert gyűtsenek öfzve, a' mennyi tsak lehetséges lehet, és minden szempillantásban készen tartsák magokat a' masirozásra.

Magyar Ország.

A' *Kassai* tudománybéli districtusnak fő Igazgatójává *B. Schallhausen Mórítz* urat nevezte ki Fels. urunk a' múlt Márt. 26 dik napján.

Liptseről Liptó Vármegyéből April. 12-ik napján. A' mi hegyes völgyes megyénkben is olly kellemetes idő volt a' múlt *Januariusban*, hogy nemtsak a' gyermekek, hanem az idős emberek is széltiben fürödtek a' *Vág* vizében. A' múlt *Martiusban*, és a' most folyó hólnapban ellenben, olly nagy hidegek, kedvetlen szelek, és havak járnak, hogy lehetetlen az embernek a' szobából ki lépni, lehetetlen a' kertekben, szőlőtskéinkben és a' mezőben valamit dolgozni, vagy vetni. — Ennekflette annyi sok medvék és farkasok nyargálnak ki a' *Tatrának* magas hegyei közzül, a' mennyire a' leg vénebb emberek sem emlékeznek, mely

riika dolgot a' *Liptseiek*, *Rozenberguiak* és *Szent Miklósiak* fel is jegyzték jegyző könyveikbe.

Egy szegény *Rozenbergui* ember *Likovába* ki indulván *Mart.* 20 dik napján a' *Vág* vize jegéa akart kereltztül menni, de szerentsétlenül, mivel a' vízbe le süllyedvén *Gombásig*, melly falu *Rozenbergától* egy fertály óránira fekszik, ment a' jég alatt, holott elevenen ki fogatott a' vízből.

Maramaros Vármegyéből April. első napján.
A' marhák adésáról, vevéséről, és tsereléséről kö- vetkező királyi kegyelmes rendelés hirdettetett ki a' mi Megyénkben. 1.) Úti levél nélkül sem ot- hon, sem a' vásárban nem szabad a' marhákat el adni és venni, és az a' nélkül való vásárlások, valóságos tolvajlásnak tartassanak, és így az illy adók és vevők, mint a' közönséges rendelésnek fel forgatói, érdemek szerént meg büntetessenek. 2.) Hogy pedig hiteles úti levelek mindenütt ele- gendők és óltsók is találtassanak, a' 7 szám alatt való példa szerént nyomtattassanak ki, és a' tisz- teknek, uraságoknak és notáriusoknak óltsón adattassanak. — 3.) Hogyha a' földes urak, árendások, és nagy marhás gazdák, vagy ot- hon, vagy másutt izámos marhákat adnak el, elég léfzen a' vevőknek magok bátorságára, ha vagy az adó, vagy az uraság tiszteje a' maga neve alatt, és tulajdon keze alá irásával erősített bizonyosság levelet ad arról, hány és minémű bély- lyeggel jegyzett marhákat adott el. 4.) Ha a' föl- des uraság és árendások a' vásárra izámos el ad- ni való marhát hajtának, hasonlóképen elég lé- fzen áruló emberét, maga, vagy az uraság tiszteje által arról adatott, és all irással meg erősített le- velével, hány marhája, és mitsoda bellyegje va- gyon bátorságossá tenni, a' ki darabonként adja el a' marhát. 5.) az illy bizonyosság levelet meg mu- tatván, és a' vásáros helyben lévő tiztségtől nyom- tatott úti levelet vévén egy krajtzáron, 's abban az el adott marhának nemét és bélyegét fel je- gyeztetvén, azt az el adott marhával együtt adja

által a' vevőnek. 6.) A' marháikat el adni akaró nemtelen emberek, vagy a' helység notáriusától, vagy a' jegyző könyvet vivő tiszttől vegyenek magoknak levelet: külömben az úti levélbe bé nem mehetne a' marha; és annyi passzust kell adni egy krajtzáron a' mennyi darab a' marha, melly passzust, ha a' marha el nem kél, vissza kell a' notáriusnak adni. 7.) Valaki a' földes uraság bizonyító levele nélkül marhát vagy el ad, vagy veszen, mint fellyebb, a' tolvajságban gyanúsnak tartassék. 8.) A' vásáros városokban a' 8-dik szám alatt tett forma szerént való jegyző könyv tartassék, mellyben mindenféle marháknak különös rubrikájok legyen, és a' lovak 's szarvas marhák egy, a' borjúk és más apróbb marhák fél krajtzáráért irattassanak bé. Minthogy pedig szükség volna ezen fáradságos munkát könnyebbé tenni, tettett ő Felségének e' dolgot a' tiztség itéletére bizni, ha nem volna e' jobb a' vásárban való jegyző könyvbe csak azokat a' marhákat bé írni, mellyekkel a' 4-dik szám alatt lévő jegyzés szerént az úti leveleket által nem lehetne adni a' vevőnek, és ebben a' történetben a' vásárbéli jegyzők bizonyosság levelet adnának a' vevőnek az 5-dik szám szerént, mellyel magát meg igazithatná.

Elegyes Tudósítások.

Az időnek szüntelen való változásai, a' mint *Regensburgból* iratik, nemcsak az embereknek, hanem még az oktalan állatoknak is ártalmat és halált okoztak, sok ebek meg veszték még azok közül is, a' mellyek ölemben hordoztattak. — A' *Conde* hertzeg corpusának a' *Manheimi* fegyveres tárból adattak tábori sátorok és munitziók. — Az *Austriai Birodalom*hoz esett *Lengyel tartományokba* küldetett tiztviselők *Márt. 25-dikén Galliciából Krakóviába* mentek. — A' *Fr. ármadiáknak* zsóldjaik nem pengő pénzel, a' mint minapában ígértetett, hanem az új papiros pénzel, az úgy neveztetett mandátákkal fizettetik. — *A. Belgium.*

ban minden 17 esztendőstől fogva 25 esztendősig való ifjak requisitio alá vettek. — A' *Wallisi* hertzegné az Angliai korona örökösnek kedves hitvese újobban teherben lenni mondatik. — A' *Chouans* fő vezéreknek azt ígérte a' *Londoni* udvar, hogy minden hadi munitzióval segiteni fogja őket. — *Uvelain* a' *Stoflet* armadiájánál lévő lovasságnak vezérje el fogattatván, *Chateignera-yéban* agyon lövetett. — A' kenyérnek és húsnak *Párisban* való ingyen ki osztása még a' jövő hónapban is fog tartani. — Néhai *Egalite Filep*nek két ifjabb fiai *Antal Filep* és *Alfons Orleánsi* hertzegek még most is a' *Marsilia* izomfzédságában lévő *Sz. János* várában fogva tartatnak. — A' *Madritti* udvar is öfzve kaptsolta magát a' *Berlini*, *Koppenhágai* és *Stokholmi* udvarokkal a' közönséges békességnek elközlése végett. — A' múlt 1795-dik esztendőben *Pétersburgba* bé ment portékának az árra 22 millió, 839732 rubelre, az onnan ki vitetteknek 30 millió, 688168 rubelre ment. — A' Német Birodalombéli hadi kasszában, 25525 forint, 's 25 krajtzár vóit a' múlt *Februariusnak* végén. — Azon *Saxóniai* katonáknak felserkentésekre, és meg jutalmaztatásokra, a' kik a' jövő táborozásban meg fogják magokat különböztetni, sok arany és ezüst pénzt veretett a' *Saxóniai* V. Fejedelem. — A' *Lejningeni* uralkodó hertzegné, a' ki ennekelőtte is számtalan jótéteményeit közlötte jobbágyaival, nem régiben azt az áldot rendelést tette, hogy minden beteg jobbágyai a' kik a' jelenvaló nagy drágaság miatt elégtelenek a' gyógyító eszközöknek meg szerzésére, és az orvosokniak fizetésekre, az ő tulajdon ravására gyógyitassanak. — A' *Párisból Créfeldbe* küldetett nemzeti biztos a' közönséges kassákat meg vizsgálván, minden azokban találtatott pénzt a' *Frantzia* respublika számára foglalta el. — *Károly* fő hertzeg April. 5-dik napján neveztetett ki Német Birodalombéli Feldmarsalnak a' *Regensburgi* Ország gyűllésén; a' több Generálisoknak promotiójok továbbra halasztatott. — A' *Della Pennai* erős

várat a' *Génuai* Tanáts kérésére vissza adták a' Frantziák. — A' *Maús* és *Rénus* közt sekvó Német tartományoknak 257 millió, 515000 liversben került a' Fr. Szabadtság és egyenlőség. — A' *Londonból Párisba* küldetett Spanyol követ *Marquis del Campo* a' múlt hólnapnak 30-dikán vólt legelsőben a' *Párisi* Directorium előtt. — A' *Londoni* Admirálitás által fel állitatott Telegraphusnak a' levegő égben öfzve tsuportozott füst és a' homályos idő miatt nints olly jó halzua, mint a' minémű reménytetett vala. — A' *Jó Reménység* hegyén olly nagy bövség vólt a' múlt éztendőben, hogy épen semmi kelete nints az életnek, kiváltképen minekutánna a' *Hollandiával* és *Batáviával* való kereskedés bé zároltatott vólna. A' *Jamaikai* szigetben 80 *Maroon* familiák hódoltak meg az Anglusoknak (a) — *Szurinamban* számos Szeretsen ifjak állottak Fr. hadi szolgálatra. — A' *Hágában* fekvő Fr. granatérosok közzül egy szegény katona ezt kiáltván: *Éllyen a' király! Éllyen az Orániai fejedelem!* Aprilisnek 2-dik napján agyon lövetett. — *Svédziában* a' *Faluni* réz bányában olly tűz támadt, mellyet senki meg nem tudóltani. — 1750 és 1760 éztendőkben hét egész éztendeig tartó tűz vólt ugyan ottan. — A' Német Orzággal határos Fr. széleken sok tábori magazinnok állitatnak fel.

(a) *Az Amériikai Maroonsok nem Afrikából oda vitt és pénzen el adatott Szeretsenek, hanem Amerika régi lakosainak maradékai, a' kik mindjárt eleinte a' Spanyolok kegyetlenségétől való feltekben a' hegyek és erdők közzé vettek magokat, és még most is ottan vagyon lakások. — Mexikónak el vétele után nagy szeléndek kutyákkal vadásztattak ki őket a' Spanyolok, és sok ezret széllyel tepettek közülök. — Illyen vadász ebeket és 30 Spanyol vadászkut vitték Kubából most az Anglusok a' Jamaikai Maroonsoknak ki irtásokra.*